

J. Gidlewicz W. Or
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. *20.01.14* zał. ....
nr. *340* ..... podpis. *T. W. Or*

Warszawa, dnia *16* stycznia 2014 r.

MINISTERSTWO

PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

PODSEKRETARZ STANU

Elżbieta Seredyn

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. *17.01.14*
nr. *234* ..... podpis. *pena*

DPS- X-5126-9639-.....-IM/14

**Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Andrzeja Pająka podczas 46. Posiedzenia Senatu w sprawie udzielenia informacji na temat bieżących prac nad zmianami legislacyjnymi w zakresie usługi „interwencja kryzysowa” oraz dotyczących pojęcia „przemoc w rodzinie” z dnia 19 grudnia 2013 r. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej udziela następujących wyjaśnień:

W celu stworzenia systemu dążącego do bardziej skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie wprowadzono zmiany w prawodawstwie polskim, w tym między innymi do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.). Prace nad zmianami w prawie były prowadzone we współpracy z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się zwalczaniem przemocy w rodzinie, dzięki czemu wypracowane zostały rozwiązania skutecznie chroniące ofiary przemocy rodzinie.

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie weszła w życie 1 sierpnia 2010 roku. Wprowadzono między innymi następujące zmiany: zakaz stosowania kar cielesnych wobec dzieci, możliwość uzyskania przez ofiarę przemocy w rodzinie bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego określającego przyczyny i rodzaj uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie. Wprowadzono również zmiany regulujące

kwesie współpracy w zespołach interdyscyplinarnych, a także zdefiniowały procedurę „Niebieskie Karty” oraz określiły jej realizatorów, do których należą przedstawiciele:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- Policji;
- oświaty;
- ochrony zdrowia.

Wejście w życie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245) nałożyło na służby i przedstawicieli zajmujących się zawodowo problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie obowiązek współpracy oraz wypracowywania konkretnych rozwiązań pomocowych skierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie jak również w odniesieniu do realizowanych zadań z osobami stosującymi przemoc w rodzinie.

Rozporządzenie szczegółowo wyznacza terminy, zadania oraz cele do realizacji. Jego konstrukcja przede wszystkim sformalizowała oraz ujednoliciła standardy pracy osób uprawnionych do wszczęcia procedury jak również profesjonalistów pracujących bezpośrednio z indywidualnymi przypadkami przemocy w rodzinie.

Procedura „Niebieskie Karty” to procedura zarówno interwencyjna jak również opierająca się na pracy długoterminowej uwzględniająca konkretne rozwiązania prawne, pomocowe oraz monitorujące, dzięki którym jest szansa na zniwelowanie zjawiska przemocy w rodzinie.

Procedura „Niebieskie Karty” angażuje przedstawicieli i służby działające w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zarówno ze szczebla gminnego jak również powiatowego.

Ponadto, wprowadzone zmiany kodeksowe dały możliwość stosowania przez Sąd zakazu zbliżania się sprawcy do pokrzywdzonych, kontaktowania się z nimi oraz nakazu opuszczenia lokalu.

W w/w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie została zdefiniowana również przemoc w rodzinie jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną,

wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Na poszczególne szczeble administracji rządowej oraz samorządowej zostały nałożone zadania.

Odnosząc się do wystąpienia Pana Senatora w zakresie zadań powiatu, uprzejmie informuję, że do zadań własnych powiatu należy:

- opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Natomiast do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat i finansowanych z budżetu państwa należy w szczególności:

- tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W związku z powyższym trudno jest zgodzić się ze stwierdzeniem Pana Senatora, jakoby podczas zmian wprowadzanych do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie pominięto rolę powiatów.

Powiaty, otrzymują środki finansowe z budżetu państwa na realizację zadań zleconych tj. na prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz na prowadzenie programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Jak widać z powyższego w zmienionej ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz aktach wykonawczych wstandardyzowano usługi dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Ośrodki interwencji kryzysowej natomiast są ważnym ogniwem zarówno w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jak również w systemie pomocy społecznej. Świadczą one różnorodne usługi, nie tylko dla doświadczających przemocy w rodzinie, ale też dla osób

i rodzin znajdujących się w różnych sytuacjach kryzysowych np. dla rodzin których dotychczasowe miejsce zamieszkania ucierpiało w czasie pożaru czy też innego zdarzenia losowego.

Prowadzenie tych instytucji, zgodnie z powyżej przywołanymi aktami prawnymi, jest zadaniem własnym powiatu, niejednokrotnie wspieranym finansowo w oparciu o programy osłonowe opracowane przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Ustawa o pomocy społecznej definiuje interwencję kryzysową jako zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód. W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy.

Na terenie Polski zgodnie ze sprawozdaniem z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2012 r. funkcjonowało:

35 – specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;

1 014 – punktów konsultacyjnych;

64 – ośrodki wsparcia;

12 – domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży;

209 – ośrodków interwencji kryzysowej.

Ośrodki interwencji kryzysowej udzieliły łącznie w 2012 r. pomocy 28 163 osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Wieloletnie doświadczenia w zakresie funkcjonowania ośrodków interwencji kryzysowej wyraźnie wskazują, że przywołany powyżej przepis ustawy o pomocy społecznej definiujący interwencję kryzysową, jest niewystarczający dla prawidłowej realizacji zadań w tym obszarze, na co słusznie Pan Senator zwraca uwagę w swoim oświadczeniu.

Udzielanie pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w stanie kryzysu powinno charakteryzować się wysokim profesjonalizmem, a usługa pod nazwą: interwencja kryzysowa powinna być wystandaryzowana.

Dlatego też w kończącej się perspektywie finansowej Europejskiego Funduszu Społecznego postanowiono, w ramach jednego z projektów pn. „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej”, określić standardy usług świadczonych

w ramach interwencji kryzysowej. Projekt ten zakładał opracowanie przez ekspertów – praktyków standardu usług, następnie ich testowanie w wybranych ośrodkach interwencji kryzysowej, a po pilotażu modyfikację opracowanych standardów. Ostatecznym produktem projektu mają być propozycje zmian prawnych w różnych obszarach usług pomocy społecznej, w tym między innymi dotyczących interwencji kryzysowej.

Taka formuła projektu, po pierwsze daje możliwość przetestowania zaprojektowanych rozwiązań, po to aby stworzyć najbardziej optymalne warunki prawne do realizacji usługi na wysokim, profesjonalnym poziomie.

Ostateczne produkty projektu zostaną wykorzystane w trakcie prac legislacyjnych nad zmianami do ustawy o pomocy społecznej, nad którymi będzie pracował rząd w roku bieżącym zgodnie z planem prac Rady Ministrów.

Ponadto, realizatorzy powyżej wspomnianego projektu, po akceptacji Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, rozdystrybuują publikację pn. „Standardy usług pomocy społecznej. Rekomendacje metodyczne i organizacyjne.”, która do czasu uchwalenia zmian do ustawy o pomocy społecznej może stać się wskazówką dla pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej do pracy z osobami i rodzinami wymagającymi wsparcia.

Na zakończenie wyrażam nadzieję, że zainicjowane przez rząd zmiany do ustawy o pomocy społecznej usprawnią system, również w zakresie interwencji kryzysowej i znajdą poparcie podczas prac legislacyjnych w polskim Parlamencie.

Z poważaniem
PODSEKRETARZ STANU
S. Seredyn
Elżbieta Seredyn